

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Poznań, dnia 13 maja 2016 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu IX Wydział Gospodarczy w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Jarosław Marczewski

Protokolant: p.o. stażysty Jolanta Wenzel

po rozpoznaniu w dniu 29 kwietnia 2016 r. w Poznaniu

sprawy z powództwa S. S.

przeciwko (...) S.A. z siedzibą w S.

- o zapłatę

1. Zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 264.450 zł (dwieście sześćdziesiąt cztery tysiące czterysta pięćdziesiąt złotych) z ustawowymi odsetkami od dnia 9 kwietnia 2014 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku a także z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty.

2. Zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 20696,78 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSO Jarosław Marczewski

UZASADNIENIE

Pozwem z 27 czerwca 2014 r. powód – **S. S.** wniósł o zasądzenie od pozwanego – **(...) S.A. w S.** kwoty **264.450 zł** wraz z ustawowymi odsetkami od 9 kwietnia 2014 r. do dnia zapłaty oraz kosztami procesu.

W uzasadnieniu pozwu powód podał, że pozwany był generalnym wykonawcą, na podstawie umowy zawartej ze Skarbem Państwa – Urzędem Morskim w S., robót budowlanych z projektowaniem dla zadania pn. „ (...) – poprawa jakości infrastruktury szansą na rozwój”. Pozwany zawarł w dniu 11 grudnia 2012 r. z I. P. i T. D. (1) (...) s.c. (wykonawca) umowę, którą zlecił im całkowite i kompleksowe wykonanie robót na zadaniu inwestycyjnym na odcinku III – remont umocnień brzegowych wyspy falochronowej w T. w zakresie:

- 1.1. kompleksowego wykonania robót ziemnych – wykopy, profilacja i wyrównanie dna oraz skarp pod narzut kamienny,
- 1.2. przygotowania worków z refulatem oraz ich wbudowania,
- 1.3. rozładunku materiałów z barek,
- 1.4. wykonania narzutu kamiennego,
- 1.5. robót czerpalnych podczyszczeniowych przy dalbach,

w zakresie szczegółowo określonym w dokumentach umowy, a w szczególności w dokumentacji projektowej, specyfikacjach technicznych wykonania i odbioru robót, SIWZ z uwzględnieniem odpowiedzi na pytania oferentów udzielonych przez Inwestora w przetargu na realizację Zadania Inwestycyjnego.

Następnie w dniu 1 marca 2013 roku wykonawca zawarł z powodem Umowę, na mocy której zlecił powodowi zrealizowanie robót na wskazanym wyżej Zadaniu Inwestycyjnym na odcinku III - Remont umocnień brzegowych W. F. w T. w zakresie kompleksowego wykonania robót czerpalnych. Strony ustaliły rozpoczęcie robót na 1 marca 2012 r., a ich zakończenie wraz z odbiorem na 31 maja 2013 r. Wynagrodzenie wykonawcy za prawidłowe i terminowe wykonanie przedmiotu umowy i usunięcie wszelkich powstałych wad strony określiły na kwotę szacunkową 215.000,00 zł netto + podatek VAT.

I. P. i T. D. (2) (...) s.c. pismem z dnia 30 kwietnia 2013 r. zgłosili pozwanemu powoda jako podwykonawcę robót budowlanych, oświadczając, że będzie on wykonywał prace na podstawie umowy nr (...) z dnia 01.03.2013 r., a zakres prac powierzonych powodowi jest zgodny z zawartą umową. W treści pisma została naniesiona adnotacja: „do decyzji dyrektora spółki”.

Powód wykonał pełny zakres powierzonych mu robót wynikający z umowy zawartej ze (...) s.c. i wystawił wykonawcy fakturę VAT nr (...), a w związku z bezskutecznym upływem terminu płatności wezwał go do zapłaty. (...) s.c. nie spełnił świadczenia. Również pozwany odmówił zapłaty za rzeczoną fakturę, twierdząc, że nie łączył go z powodem stosunek umowny.

W swojej odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów postępowania. Zdaniem pozwanego (...) s.c. zlecił powodowi wykonywanie usług sprzętowych tj. wynajmu sprzętu służącego do wykonywania robót budowlanych na podstawie umowy z 1.03.2013 r. nr (...). Pismem z 30.04.2013 r. wykonawca zwrócił się do pozwanego z pytaniem czy istnieje możliwość cesji wierzytelności dla firm świadczących usługi najmu sprzętu na rzeczonej budowie. W dniu 3 maja 2013 r. została zawarta umowa przelewu wierzytelności nr (...) na kwotę 210.800 zł, a w dniu 5 lipca 2013r. umowa przelewu wierzytelności nr (...) na kwotę 602.000 zł. Wykonawca nie zwracał się przy tym do pozwanego z wnioskiem o zawarcie umowy cesji wierzytelności – wynagrodzenia za prace czerpalne, co niewątpliwie uczyniłby gdyby taka umowa łączyła go z powodem.

Pozwany przyznał, że przedmiotem sporu między stronami nie jest wysokość wynagrodzenia z tytułu najmu sprzętu, tym bardziej, że pozwany nie był stroną tejże umowy, ale okoliczność rodzaju wykonywanych przez powoda prac.

Dalej pozwany zaprzeczył jakoby została mu przedłożona umowa (...), której przedmiotem było wykonanie robót czerpalnych oraz by miał możliwość zapoznania się z tą umową wcześniej. Pozwany wskazał, że w toku prac nie były czynione żadne ustalenia z pracownikami powoda lub powodem osobiście, a na placu budowy brak było oznaczeń firmy powoda świadczących o wykonywaniu przez nich robót budowlanych. Pozwany zakwestionował również domniemany termin wykonania robót przez powoda, wskazując, że nie odpowiada on terminowi wynikającemu z umowy zawartej przez pozwanego z wykonawcą oraz zaawansowaniu prac czerpalnych na dzień 30 kwietnia 2013r., który wynosił 95%.

Na dalszym etapie postępowania strony podtrzymywały swoje dotychczasowe stanowiska.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W ramach prowadzonej działalności gospodarczej pozwany – (...) S.A. w S. zawarł w dniu 11 grudnia 2012 r. jako zamawiający umowę nr (...) z I. P. i T. D. (1) (...) s.c. jako wykonawcą. Przedmiotem umowy były prace stanowiące część kontraktu głównego – wykonania robót budowlanych z projektowaniem dla zadania pn. „ (...) – poprawa jakości infrastruktury szansą na rozwój” – kontrakt nr PO-II-370/ZZP-3/37/11/ON-I-0832/3/11 z 12 grudnia 2011 r. Zamawiający zlecił, a wykonawca przyjął do realizacji całkowite i kompleksowe wykonanie niżej wymienionych robót na zadaniu inwestycyjnym na odcinku III – remont umocnień brzegowych wyspy falochronowej w T.:

1.1. kompleksowe wykonanie robót ziemnych – wykopy, profilacja i wyrównanie dna oraz skarp pod narzut kamienny,

1.2. przygotowanie worków z refulatem oraz ich wbudowania,

1.3. rozładunku materiałów z barek,

1.4. wykonanie narzutu kamiennego,

1.5. roboty czerpalne podczyszczeniowe przy dalbach,

w zakresie szczegółowo określonym w dokumentach umowy, a w szczególności w dokumentacji projektowej, specyfikacjach technicznych wykonania i odbioru robót, SIWZ z uwzględnieniem odpowiedzi na pytania oferentów udzielone przez Inwestora w przetargu na realizację Zadania Inwestycyjnego.

Wykonawca miał wykonać prace do 31.05.2013 r.

Prace czerpalne polegały na kopaniu urobku z dna, ładowanego na barki i rozładowywaniu go w wyznaczony miejscu. Prace te rozpoczęły się w grudniu 2012 r., a zakończyły pod koniec listopada 2013 r.

Bezsporne, a nadto dowód – poświadczona za zgodność z oryginałem przez pełnomocnika powoda będącego radcą prawnym kserokopia umowy nr (...) (k. 14 i n.), zeznania świadka M. R. (1) (k. 275), zeznania członka zarządu pozwanego (k. 431).

W dniu 1 marca 2013 w P. zawarta została umowa nr (...) pomiędzy I. P. i T. D. (1) (...) s.c. jako zamawiającymi, a powodem S. S. jako wykonawcą. Przedmiotem umowy były roboty stanowiące część kontraktu głównego – wykonania robót budowlanych z projektowaniem dla zadania pn. „ (...) – poprawa jakości infrastruktury szansą na rozwój” – kontrakt nr PO-II-370/ZZP-3/37/11/ON-I-0832/3/11 z 12 grudnia 2011 r. Na podstawie w/w umowy z 1 marca 2013r. zamawiający zlecił, a wykonawca przyjął do realizacji całkowite i kompleksowe wykonanie robót czerpalnych na zadaniu inwestycyjnym na odcinku III – remont umocnień brzegowych wyspy falochronowej w T.. Zakres rzeczowy przedmiotu umowy obejmował w szczególności roboty opisane w załączniku nr 1 (tabela elementów z podziałem ceny ryczałtowej).

Do obowiązków zamawiającego należeć miała obsługa geodezyjna. Powód miał wykonać roboty wraz z odbiorem do 31.05.2013 r. za wynagrodzeniem 215.000 zł netto.

Bezsporne, a nadto dowód – poświadczona za zgodność z oryginałem przez pełnomocnika powoda będącego radcą prawnym kserokopia umowy nr (...) wraz z zał. (k. 40 i n.), zeznania świadka T. D. (1) (k. 277-276), zeznania powoda S. S. (k. 430).

Również w dniu 1 marca 2013 w P. zawarta została umowa najmu sprzętu nr (...) pomiędzy I. P. i T. D. (1) (...) s.c. jako najemcą, a powodem S. S. jako wynajmującym, której przedmiotem był wynajem przez wynajmującego ciężkich maszyn budowlanych typu koparki gąsienicowe, wozidła przegubowe, inne wg potrzeb, na podstawie dodatkowego potwierdzonego zamówienia wraz z etatową obsługą i paliwem. Przewidywana wartość usług: 1.222.000 zł netto.

Bezsporne, a nadto dowód – kserokopia umowy najmu sprzętu nr (...) z 01.03.2013 r. wraz z zał. (k. 129 i n.).

Mimo, że I. P. i T. D. (1) (...) s.c. deklarowali pozwanemu, że wykonają zleczone własnymi siłami, wynajęli sprzęt do robót od firmy (...) i powoda na wykonanie robót umocnieniowych przy wyspie falochronowej. (...) czerpalnych również nie wykonali samodzielnie, a zlecieli to powodowi. Przed powodem prace te wykonywała na ich zlecenie firma (...).

Dowód – zeznania świadka T. D. (1) (k. 278)

Powód był obecny na placu budowy o czym wiedzieli pracownicy pozwanego. Na sprzęcie powoda nie było oznaczeń firmowych lub logo. Oznaczenia takie nie znajdowały się także na ubraniach roboczych, które nosili pracownicy powoda. Pracownicy I. P. i T. D. (1) (...) s.c. również nie mieli oznaczeń na ubraniach roboczych. Nikt nie nakazał pracownikom powoda opuszczenia terenu budowy.

Dowód – zeznania świadka J. K. (k. 276-277), zeznania świadka M. R. (1) (k. 275), zeznania świadka E. K. (k. 277), zeznania świadka T. D. (1) (k. 278), zeznania świadka M. S. (k. 349), zeznania świadka M. P. (k. 350), zeznania świadka A. S. (k. 351), zeznania powoda S. S. (k. 430).

Pismami z: 6.03.2013 r., 30.04.2013 r., 31.05.2013 i 29.11.2013 I. P. i T. D. (1) (...) s.c. oświadczyli, że na ten dzień pozwana zaspokoiła wszystkie wymagalne roszczenia pieniężne oraz, że umowę z 11.12.2012 r. wykonali własnymi siłami – nie angażując dalszych podwykonawców.

Dowód – kserokopie ww. oświadczeń (k. 174-177).

Pismem z 30.04.2013 r. wykonawca zwrócił się do pozwanej z pytaniem czy istnieje możliwość cesji wierzytelności dla firm świadczących usługi najmu sprzętu na zadaniu „ (...) – poprawa jakości infrastruktury szansą na rozwój” – kontrakt nr PO-II-370/ZZP-3/37/11/ON-I-0832/3/11 z 12 grudnia 2011 r. – w tym powoda. Pismo to pozwany otrzymał 29 maja 2013.

W dniu 3 maja 2013 r. została zawarta umowa przelewu wierzytelności nr (...) na kwotę 210.800 zł z faktury VAT nr (...), a w dniu 5 lipca 2013r. umowa cesji wierzytelności nr 1/07/2013 na kwotę 602.000 zł z faktury VAT nr (...).2013. Pozwana uściła na rzecz powoda cedowane wierzytelności.

Dowód – kserokopia pisma (...) S.c. z 30.04.2013 do pozwanego (k. 133), poświadczona za zgodność z oryginałem przez pełnomocnika pozwanego będącego radcą prawnym kserokopie: umowy przelewu wierzytelności nr (...) (k. 135 i n.) i nr 1/07/2013 (k. 137 i n.), ww. faktury VAT (k. 139), potwierdzenia przelewu (k. 140-141).

Pismem z 30 kwietnia 2013 zamawiający - I. P. i T. D. (1) (...) s.c. zgłosili pozwanemu firmę podwykonawczą – powoda - jako wykonującą prace budowlane na zadaniu „ (...) – poprawa jakości infrastruktury szansą na rozwój” – kontrakt nr PO-II-370/ZZP-3/37/11/ON-I-0832/3/11 z 12 grudnia 2011 r. umowa nr (...). Zgłoszenie dotyczyło prac powierzonych powodowi na podstawie umowy nr (...) tj. robót czerpalnych.

Na oryginale pisma widnieje odręczna adnotacja „do decyzji dyrektora spółki” podpisana nieczytelnym podpisem odręcznym. Adnotację tę wpisał oraz podpisał ją M. R. (1) – pracownik pozwanego, odpowiadającym za kontakty z zamawiającym. Jego możliwości decyzyjne nie obejmowały akceptacji podwykonawców, dlatego dopisał adnotację na piśmie.

Pozwanemu wraz ze zgłoszeniem powoda, jako podwykonawcy, nie przekazano umowy z powodem na wykonanie robót czerpalnych. Pozwany nie zwracał się o udostępnienie tej umowy do powoda lub firmy (...). Nie prosił również o informację o wysokości wynagrodzenia należnego powodowi z umowy podwykonawczej. M. R. (1) stwierdził przy odbieraniu zgłoszenia, że musi o tym porozmawiać z zarządem pozwanego, jednak w późniejszym czasie zgłaszający nie otrzymał od pozwanego żadnej informacji oraz zastrzeżeń w przedmiocie akceptacji podwykonawcy.

Zgłoszenie powoda jako podwykonawcy nastąpiło dwa miesiące po zawarciu umowy, gdyż dopiero w momencie zgłoszenia powód miał rozpocząć wykonywanie robót czerpalnych.

Dowód – poświadczona za zgodność z oryginałem przez pełnomocnika powoda będącego radcą prawnym kserokopia pisma zamawiającego z 30.04.2013 r. (k. 62), zeznania świadka M. R. (1) (k. 275), zeznania świadka E. K. (k. 277), zeznania świadka T. D. (1) (k. 278), poświadczona kserokopie sondaży powykonawczych dna wykopu (k. 257-258), zeznania powoda S. S. (k. 430-431).

W dniu 22 kwietnia 2014 zamawiający - I. P. i T. D. (1) (...) s.c. odebrali wykonane przez powoda roboty czerpalne przy dalbach, wskazując, że powód wykonał je w okresie 1.05.2013-30.06.2013. Wartość zrealizowanych robót określono kwotą 215.000 zł netto, wskazując, że wykonano je zgodnie ze sztuką budowlaną i ukończono w terminie.

Powód prace czerpalne wykonywał do listopada-grudnia 2013 r. Prace zrealizował w całości, zostały one odebrane bez zastrzeżeń, z sondażem powykonawczym dna. Do wykonania prac czerpalnych powód zamówił usługę pontonem

w firmie (...) sp. z o.o. oraz wynajął barcę w (...) sp. z o.o. Powód zamówił także w firmach zewnętrznych usługę przy użyciu pchacza. Spółki te obciążyły powoda z tego tytułu obowiązkiem zapłaty wynagrodzenia i czynszu najmu na podstawie faktur wystawionych w listopadzie 2013r.

Dowód - poświadczona za zgodność z oryginałem przez pełnomocnika powoda będącego radcą prawnym kserokopia protokołu końcowego odbioru robót (k. 61), zeznania świadka T. D. (1) (k. 278), zeznania świadka M. S. (k. 349), zeznania świadka M. P. (k. 350), zeznania świadka A. S. (k. 351), zeznania powoda S. S. (k. 430), faktury VAT wystawione powodowi za usługi k. 63-71,

Powód wystawił na rzecz I. P. i T. D. (1) (...) s.c. fakturę VAT nr (...) na kwotę 264450 zł brutto płatną do 25.02.2014r. z tytułu wynagrodzenia za wykonanie robót czerpalnych przy dalbach wskazując okres ich realizacji od 1.05.2013 do 30.06.2013.

Powód nie otrzymał od firmy (...) należności za roboty czerpalne – dostał tylko pieniądze za najem sprzętu.

Pozwany nie zapłacił powodowi przed procesem jakiegokolwiek należności z tytułu wykonania prac czerpalnych przy dalbach.

Bezsporne, a nadto dowód - poświadczona za zgodność z oryginałem przez pełnomocnika powoda będącego radcą prawnym kserokopia ww. faktury (k. 72), zeznania powoda S. S. (k. 431).

Dokonując ustaleń stanu faktycznego Sąd miał na uwadze, że każda ze stron obowiązana jest do złożenia zgodnych z prawdą wyjaśnień odnośnie okoliczności sprawy i oświadczeń co do twierdzeń strony przeciwnej dotyczących okoliczności faktycznych (art. 3 k.p.c. i 210 § 2 k.p.c.), przy czym ogólnikowe zaprzeczenie wszystkim twierdzeniom strony przeciwnej – co uczyniła w odpowiedzi na pozew pozwana - nie czyni zadość temu obowiązkowi (por. uchwała pełnego składu (...) z 15.07.1974 r., sygn. akt KW Pr 2/74, publ. w OSNC 1974/12/203).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie twierdzeń stron w zakresie niekwestionowanym przez stronę przeciwną, zeznań świadków, przesłuchania stron, oraz zebranych w aktach sprawy dokumentów prywatnych, urzędowych i ich poświadczonych za zgodność z oryginałem przez pełnomocników procesowych kopii.

Sąd uznał za wiarygodne wszystkie zgromadzone w sprawie dokumenty, albowiem ich moc dowodowa nie została przez żadną ze stron skutecznie zakwestionowana. Zatem dokumenty prywatne stanowiły dowód tego, że osoby, które je podpisały złożyły oświadczenia w nich zawarte (art. 245 k.p.c.), a dokumenty urzędowe dowód tego, co zostało w nim urzędowo zaświadczone (art. 244 § 1 k.p.c.).

Sąd uznał za wiarygodne zeznania członka zarządu pozwanego – M. K. w całości. Niemniej dowód ten nie wpłynął zasadniczo na ustalenie stanu faktycznego sprawy. Zwrócić przede wszystkim trzeba uwagę na fakt, że członek powód nie zaprzeczył jednoznacznie, aby pozwany nie wiedział o obecności powoda na placu budowy, ani nie wskazał, że zarząd pozwanego otrzymał informację z 30.04.2013 o zgłoszeniu powoda jako podwykonawcy. Okoliczności skutkujące subsydiarną odpowiedzialnością pozwanego ustalono zaś na podstawie innych, wiarygodnych, dowodów przeprowadzonych w toku postępowania.

Zeznania powoda Sąd uznał za wiarygodne, albowiem były one w pełni zbieżne z pozostałym materiałem dowodowym – w tym przede wszystkim zeznaniami świadków: M. R. i T. D.. Powód nie podał okoliczności niezgodnych również z dokumentami znajdującymi się w aktach sprawy.

Zeznania świadków J. F. i G. S. były nie tyle niewiarygodne, co nie wносиły istotnych lub nowych okoliczności dla rozstrzygnięcia sprawy – poza twierdzeniami o braku oznaczeń maszyn i strojów pracowników powoda świadkowie Ci zasłaniaли się niepamięcią lub brakiem wiedzy w sprawie.

Zeznania świadków: M. P., M. S., A. S. były wzajemnie spójne i zgodne z pozostałym materiałem dowodowym sprawy w przedmiocie używania przez pracowników powoda odzieży roboczej z firmą lub logo powoda oraz postulatów

kierownictwa budowy co do opuszczenia placu budowy przez tych pracowników. Świadkowie Ci wiarygodnie potwierdzili, że te okoliczności nie miały miejsca.

M. R. (1), J. K. i E. K., którzy byli ówczynie pracownikami pozwanego nie podali okoliczności, które prowadzić by mogły do uchylenia odpowiedzialności pozwanego. Zeznali oni spólnie z pozostałym materiałem dowodowym, logicznie, że przedstawiciel pozwanego na placu budowy otrzymał zgłoszenie powoda jako podwykonawcy. Potwierdzili oni również, że powód bywał na placu budowy i nie zaprzeczyli, aby pracownicy powoda nie wykonywali robót czerpalnych. ???????

Również T. D. (1) w swoich wiarygodnych zeznaniach opisał okoliczności sprawy zgodnie z pozostałym zgromadzonym w niej materiałem dowodowym, a jako osoba niezwiązana, z żadną ze stron tego procesu nie może być a priori uznana za niewiarygodną. Pozwany zaś wiarygodności tego świadka nie kwestionował. Z jego twierdzeń zbieżnych z zeznaniami powoda, pracowników strony powodowej, ale także M. R. (1) wynika, że (...) spółki (...) zawarli z powodem umowę, na podstawie której zlecieli mu wykonanie prac czerpalnych, świadek zgłaszał pozwanemu powoda jako dalszego podwykonawcę tych robót, lecz nie uzyskał żadnej odpowiedzi od pozwanego na swoje pismo z 30.04.2013r.

Sąd oddalił wniosek dowodowy strony powodowej o przeprowadzenie opinii biegłego z dziedziny wyceny pracy maszyn. W ocenie Sądu przeprowadzenie tego dowodu nie doprowadziłoby do ustalenia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy. Poza tym nie było konieczności zasięgnięcia wiadomości specjalnych u biegłego celem ustalenia wysokości wynagrodzenia za wykonanie usług sprzętowych, skoro wysokość ta jasno wynika z umowy z 1.03.2013 nr (...). Na tę decyzję procesową Sądu, zawodowy pełnomocnik powoda, obecny na rozprawie, nie złożył zastrzeżenia w trybie przepisu art. 162 k.p.c.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo okazało się zasadne w całości.

Na gruncie ustalonego stanu faktycznego stwierdzić należy, że powoda łączyła ze spółką (...) tzw. podwykonawcza umowa o roboty budowlane.

Okoliczność ta została ustalona na podstawie przedłożonej umowy pisemnej na realizację przez powoda prac czerpalnych, a także zeznań powoda, świadka T. D. (1) oraz pracowników powoda, którzy zeznali, że prace takie wykonywali.

Istotne elementy umowy o roboty budowlane ustawodawca zawarł w przepisie art. 647 k.c. Według znajdującej się tamże definicji ustawowej, wykonawca zobowiązuje się do oddania przewidzianego w umowie obiektu, wykonanego zgodnie z projektem i z zasadami wiedzy technicznej, a inwestor zobowiązuje się do dokonania wymaganych przez właściwe przepisy czynności związanych z przygotowaniem robót, w szczególności do przekazania terenu budowy i dostarczenia projektu oraz do odebrania obiektu i zapłaty umówionego wynagrodzenia. Natomiast umowa o podwykonawstwo zawierana jest przez generalnego wykonawcę z podwykonawcami, będącymi specjalistycznymi przedsiębiorstwami budowlanymi, którzy podejmują się wykonania obiektu, części obiektu lub robót związanych z obiektem. Podwykonawcy poddają się kierownictwu generalnego wykonawcy w zakresie organizacji i koordynacji robót, który jest zarazem gospodarzem terenu budowy.

W prawie prywatnym obowiązuje zasada indywidualnej odpowiedzialności za swoje długi. Wyjątek od tej zasady został przewidziany w powoływanym art. 647¹ § 5 k.c., który stanowi, że zawierający umowę z podwykonawcą oraz inwestor i wykonawca ponoszą solidarną odpowiedzialność za zapłatę wynagrodzenia za roboty budowlane wykonane przez podwykonawcę. Podkreślić przy tym wypada, że zgodnie z powszechnie akceptowaną regułą wykładni przepisów prawnych - wyjątki należy interpretować ściśle. Aby powstała solidarna odpowiedzialność inwestora konieczne jest ustalenie, że inwestor wyraził zgodę na zawarcie umowy przez wykonawcę z podwykonawcą, co wynika z treści art. 647¹ § 2 k.c. Zgoda taka nie musi być jednak wyrażona wprost. Ustawodawca wskazał bowiem, że jeżeli inwestor, w terminie 14 dni od przedstawienia mu przez wykonawcę umowy z podwykonawcą lub jej projektu, wraz z częścią dokumentacji

dotyczącą wykonania robót określonych w umowie lub projekcie, nie zgłosi na piśmie sprzeciwu lub zastrzeżeń, uważa się, że wyraził zgodę na zawarcie umowy. Zgodnie z art. 647¹ § 3 k.c. do zawarcia przez podwykonawcę umowy z dalszym podwykonawcą jest wymagana zgoda inwestora i wykonawcy. Przepis art. 647¹ § 2 zdanie drugie k.c. stosuje się odpowiednio.

W realiach niniejszej sprawy Sąd uznał, że pozwany, będący generalnym wykonawcą otrzymał zgłoszenie powoda jako dalszego podwykonawcy spółki (...), z którą miał zawartą umowę o wykonanie prac budowlanych i to jeszcze w trakcie realizacji robót.

Zgłoszenie takie zostało przedłożone przedstawicielowi pozwanego odpowiedzialnemu za kontaktu z zamawiającym tj. M. R. (1), który przyjął je oświadczając, że decyzja o wyrażeniu zgody na powierzenie prac podwykonawczych powodowi zostanie podjęta przez zarząd pozwanego.

Przepisy art. 647¹ k.c. nie przewidują żadnych szczegółowych wymogów dotyczących trybu zgłaszania dalszych podwykonawców do akceptacji przez generalnego wykonawcę.

Z uwagi na powyższe, w ocenie Sądu, przedłożenie takiego zgłoszenia przedstawicielowi powoda na budowie, odpowiedzialnego za kontakty z zamawiającym należało uznać za wystarczające tym bardziej, że osoba ta zgłoszenie to przyjęła oświadczając, że nie jest władna sama podjąć decyzji o akceptacji powoda jako podwykonawcy, w związku z czym podejmie ją zarząd pozwanej spółki.

Powyższe implikowało wniosek, że przekaże ona otrzymane zgłoszenie osobom decyzyjnym w spółce.

Spornym w sprawie pozostawało, czy pozwany wyraził zgodę na powierzenie prac podwykonawczych powodowi.

Dokonując ustaleń w tym przedmiocie należy przywołać pogląd Sądu Najwyższego odnoszący się co prawda do możliwych reakcji inwestora, ale z uwagi na analogiczność relacji inwestor-generalny wykonawca-podwykonawca jak i więzi kontraktowej z niniejszej sprawy generalny wykonawca-główny podwykonawca-dalszy podwykonawca oraz treść przepisu art. 647¹ § 3 k.c., mogący znaleźć analogiczne zastosowanie w niniejszej sprawie. W wypadku zawiadomienia inwestora (tu: generalnego wykonawcy) o zamiarze zawarcia takiej umowy możliwe są cztery sytuacje:

- sprzeciw inwestora (tu: generalnego wykonawcy), który wyłącza jego odpowiedzialność solidarną,
- zgodna bierna tzw. milcząca,
- zgodna czynna dorozumiana,
- zgodna czynna wyrażona wprost (por. uzasadnienie wyroku SN z 24 stycznia 2014 r., V CSK 124/13, Biul. SN 2014/3/12).

W ocenie Sądu, z przeprowadzonego postępowania dowodowego wywieść trzeba, że miała miejsce zgoda pozwanego (generalnego wykonawcy) na powierzenie powodowi prac budowlanych (dalszego podwykonawcy). Zgoda ta przybrała formę czynnej dorozumianej.

Zdaniem Sądu brak jest podstaw do uzależniania jej skuteczności od przedstawienia umowy podwykonawczej lub jej projektu i wystarczające jest uzyskanie wiedzy o tej umowie i jej istotnych postanowieniach z dowolnego źródła zarówno przed, jak i po jej zawarciu (por. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 czerwca 2015 r., III CSK 370/14).

Nie dość, że w toku postępowania ustalono, że przedstawicielowi pozwanego na budowie przedstawiono informację o zgłoszeniu powoda jako podwykonawcy, to z zeznań świadków dodatkowo jasno wynika, że powoda i jego pracownicy od samego początku uczestniczyli w spotkaniach z przedstawicielami stron na inwestycji i dokonywali uzgodnień.

Nikt z kierownictwa budowy ze strony pozwanej nie kazał pracownikom powoda opuścić terenu inwestycji. Strona pozwana temu nie zaprzeczyła ani nie przedstawiła dowodów na to, że takie okoliczności nie miały miejsca.

Z przytoczonych przez stronę powodową słusznych poglądów judykatury wywieść trzeba, że pozwany miał potencjalną możliwość zapoznania się z umową z 1.03.2013 nr (...). (...) s.c. będący tzw. pierwszym podwykonawcą zgłosił pozwanemu na piśmie, jeszcze przed rozpoczęciem jakichkolwiek prac, powoda jako dalszego podwykonawcę. Mimo, że otrzymanie tego zgłoszenia potwierdził pisemnie jak i w trakcie zeznań M. R. (1), będący w kierownictwie budowy, zarząd pozwanego nie zgłosił żadnego sprzeciwu co do pozwanego jako dalszego podwykonawcy. Nie zażądał również przedstawienia umowy lub zakresu prac, mimo że w trakcie procesu potwierdzono fakt zawarcia tej umowy i faktycznego wykonywania prac czerpalnych przez powoda.

Przedmiot prac zleconych powodowi przez (...) s.c. był częściowo przedmiotem prac zleconych (...) s.c. przez pozwanego umową z 11.12.2012 nr (...). Powód otrzymał bowiem zadanie podwykonawczego wykonania jedynie robót czerpalnych podczyszczeniowych przy dalbach. Zatem bezspornie powód otrzymał zlecenie wykonania prac, które miał wykonać dla pozwanego inny podmiot, z którym powoda łączyła umowa o roboty budowlane.

Fakt wykonania w całości robót czerpalnych przez powoda został potwierdzony w toku zeznań powoda oraz świadków – w tym przede wszystkim T. D. (1). Przy czym zarówno z tych dowodów jak i specjalistycznych dokumentów znajdujących się w aktach sprawy wynika, że w pierwszym kwartale 2013 r. (a zatem przed bezspornym rozpoczęciem prac przez powoda), nie został wykonany pełen zakres prac. Co prawda powód potwierdził, że jakiś podwykonawca wykonywał przed nim prace czerpalne, jednak postępowanie dowodowe nie potwierdziło tezy pozwanego z odpowiedzi na pozew, że przed zgłoszeniem powoda pozwanemu wykonane zostało już 95% robót czerpalnych. Na wykonanie przez powoda robót czerpalnych wskazują też przedłożone przez stronę powodową faktury za zleczone firmom zewnętrznym usługi pontonem, wynajem barki czy pchacza, co było konieczne do wykonania prac czerpalnych. Z faktur tych wynika, że prace te były wykonywane przez powoda jeszcze w listopadzie 2013r.

Nie budziło również wątpliwości po przeprowadzeniu dowodów, że strony łączyły 2 różne umowy, zawarte co prawda tego samego dnia – tj. 1 marca 2013 r. Jedna umowa, która nawet w swoim tytule zawierała przedmiot, tj. najem sprzętu, dotyczyła właśnie najmu ciężkich maszyn i pojazdów budowlanych. Umowa ta miała również inny numer, niż umowa, będąca podstawą roszczeń wobec (...) s.c. i pozwanego – różnica dotyczy nr (...) i (...). Roszczenia z umowy najmu nie były zaś przedmiotem niniejszego postępowania.

Mając na uwadze powyższe, Sąd orzekł jak w części rozstrzygającej postanowienia, zasądzając w całości dochodzoną kwotę.

Powód dochodził zapłaty odsetek ustawowych od pozwanej od niezapłaconej faktury od upływu miesiąca od otrzymania wezwania do zapłaty przez pozwanego. Był to wystarczający czas na dobrowolne spełnienie świadczenia i przekraczający termin spełnienia, o którym mowa w art. 455 k.c. – tj. niezwłocznie od otrzymania wezwania. Zgodnie z art. 481 § 1 k.c. jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

Rozgraniczenie odsetek należnych powodowi do 31 grudnia 2015 oraz od 1 stycznia 2016 wynika z wejścia w życie w toku procesu przepisów Ustawy z 9 października 2015 r. o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z dnia 9 listopada 2015 r.). Zgodnie z przepisem przejściowym tej ustawy (art. 56) do odsetek należnych za okres kończący się przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe. Okres za który powód domagał się odsetek nie skończył się zaś przed 1 stycznia 2016 r., a trwa do dnia zapłaty. Z uwagi na fakt, że ustawa ta zmodyfikowała m.in. przepis art. 481 § 2 k.c., zgodnie z którym obecnie jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była oznaczona, należą się odsetki ustawowe za opóźnienie w wysokości równej sumie stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 5,5 punktów procentowych, konieczne było wskazanie jakie dokładnie odsetki są jej należne od 1 stycznia 2016.

O kosztach procesu, Sąd orzekł w punkcie 2. sentencji wyroku na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania. W związku z tym, że pozwany przegrał spór w całości winien zwrócić powodowi poniesione przez niego koszty procesu w kwocie 20696,78 zł, na które składają się uiszczona opłata od pozwu w wysokości 13223 zł, wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 7.200 zł wynikające z § 6 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu oraz opłata skarbową od udzielonego pełnomocnictwa w kwocie 17 zł oraz wydatki na świadka w kwocie 256,78 zł (k. 418 i n.) pokryte z zaliczki powoda (k. 239).

SSO Jarosław Marczewski